

prima instanță: E.Pșenița
instanța de apel: E.Ababei, D.Pușca, G.Polivenco

dosarul nr.2rac-250/14

DECIZIE

25 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Sveatoslav Moldovan
Vera Macinskaia, Valentina Clevadî

examinînd recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Dumbrava Nord”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Dumbrava Nord” împotriva întreprinderii individuale „Borta Natalia” privind încasarea datoriei și dobînzii de întîrziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 23 ianuarie 2014 prin care a fost respins apelul declarat de societatea cu răspundere limitată „Dumbrava Nord”, cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Edineț din 10 septembrie 2012,

c o n s t a t ă

La 08 februarie 2011, SRL „Dumbrava Nord” a depus la Judecătura Economică de Circumscripție Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Borta Natalia” privind încasarea datoriei și dobînzii de întîrziere.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, potrivit facturilor fiscale seria SW nr. 2715635 din 03.03.2010 și seria SW nr. 2715961 din 04.03.2010, reclamantul a livrat pîrîtului marfă în cantitate de 107 938 de lei, iar pîrîta urma să achite costul în termeni rezonabili. Însă, pînă la moment pîrîta nu a achitat costul mărfii.

Consideră că, ÎI „Borta Natalia” este obligată să-i achite datoria acumulată în sumă de 107938 lei și dobînda pe perioada de întîrziere în mărime de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 din Codul civil în sumă de 15 750,08 lei, precum și cheltuielile de judecată în sumă de 3710,64 lei.

Prin hotărîrea Judecătorei Economice de Circumscripție Chișinău din 19 iulie 2011 acțiunea a fost admisă parțial.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2012 a fost admis apelul declarat de către ÎI „Borta Natalia”, s-a casat hotărîrea Judecătorei Economice de Circumscripție Chișinău din 19 iulie 2011, cu restituirea pricinii la rejudecare la Judecătoria Edineț.

Prin hotărîrea Judecătorei Edineț din 10 septembrie 2012 acțiunea a fost respinsă, hotărîrea fiind menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 02 aprilie 2012, fiind respins apelul declarat de către SRL „Dumbrava Nord”.

Curtea Supremă de Justiție la 13 noiembrie 2013 a admis recursul declarat de către SRL „Dumbrava Nord”, a casat decizia Curții de Apel Bălți din 02 aprilie 2012 și a remis pricina la rejudecare în Curtea de Apel Bălți.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 23 ianuarie 2014 a fost admis apelul declarat de către SRL „Dumbrava Nord”, s-a casat integral hotărîrea Judecătorei Edineț din 10 septembrie 2012, fiind emisă o nouă hotărîre de respingere a acțiunii.

La 06 martie 2014, în termenul prevăzut de lege, SRL „Dumbrava Nord” a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii.

În susținerea recursului s-a indicat că, concluziile instanțelor judecătorești, expuse în hotărîre, sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și procedural. În acest sens susține că, instanța de apel neîntemeiat nu a admis drept probe întru confirmarea pretențiilor copiile facturilor fiscale seria SW nr. 2715635 din 03.03.2010 și seria SW nr. 2715961 din 04.03.2010, deoarece originalele înscrisurilor au fost prezentate și examinate în ședințele de judecată în prima instanță, iar intimatul nu a contestat valabilitatea acestora și nu a negat faptul existenței raporturilor civile între părți.

Judecînd recursul declarat de către SRL „Dumbrava Nord” împotriva deciziei date în apel, în limitele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și hotărîrea instanței de fond cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Instanța de recurs constată că, SRL „Dumbrava Nord” s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Borta Natalia”, solicitînd încasarea datoriei în mărime de 107938 lei, dobînzii de întîrziere în sumă de 15 750,08 lei și cheltuielile de judecată.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii formulate de SRL „Dumbrava Nord”, considerînd că din facturile fiscale în baza cărora a fost livrată marfa rezultă că raportul juridic a avut loc cu GT „Borta Natalia”, pe cînd cererea de chemare în judecată este înaintată către întreprinderea individuală „Borta Natalia”.

Judecînd apelul declarat de SRL „Dumbrava Nord”, instanța de apel găsește neîntemeiată concluzia primei instanțe că pretențiile au fost formulate către un agent economic inexistent, cu care SRL „Dumbrava Nord” nu a intrat în raport juridic, totodată considerînd necesar de a admite apelul declarat din alte motive, de a casa hotărîrea contestată, cu emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că deși conform procesului-verbal al ședinței de judecată originalele facturilor fiscale au fost vizionate în ședința instanței de fond, însă nefiind anexate copiile autentificate ale acestora la materialele cauzei, nu pot fi admise drept probe în confirmarea pretenției și argumentelor invocate în acțiune de către SRL „Dumbrava Nord”, deoarece este în imposibilitate de a verifica puterea probațiunii acestor înscrisuri.

Instanța de recurs, consideră ca fiind vădit netemeinice și esențial nelegale ambele hotărîri, pe motiv că concluziile instanțelor de judecată contravin circumstanțelor pricinii, iar litigiul a fost soluționat cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Din materialele dosarului s-a stabilit că, în baza facturilor fiscale seria SW nr.2715635 din 03.03.2010 și seria SW nr. 2715961 din 04.03.2010 SRL „Dumbrava Nord” a livrat GT „Borta Natalia” bunuri în sumă de 107 938 lei și a predat-o persoanei a cărei semnătură este autentificată prin sigiliul societății (f.d.5, 6).

La 20 decembrie 2010 SRL „Dumbrava Nord” a înaintat GT „Borta Natalia” pretenție privind achitarea datoriei în mărime de 107 938 lei (f.d.7).

Totodată, instanța de recurs menționează că reprezentantul ÎI „Borta Natalia”, Bortă Natalia, a indicat în cererea de apel depusă la 21.11.2011, că la 03 martie 2010 și respectiv 04 martie 2010 a semnat facturile fiscale seria SW nr.2715635 și SW nr.2715961 de procurare a materialelor de construcție în sumă de 107 938 lei (f.d.21).

Reține instanța de recurs că GT „Borta Natalia” nu a executat obligațiunile asumate și nu a achitat SRL „Dumbrava Nord” costul mărfurilor în termenul stabilit.

Conform art. 14 alin. (1) și (2) al Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, întreprindere individuală este întreprinderea care aparține cetățeanului, cu drept de proprietate privată, sau membrilor familiei acestuia, cu drept de proprietate comună. Patrimoniul întreprinderii individuale se formează pe baza bunurilor cetățeanului (familiei) și altor surse care nu sînt interzise de legislație. În

agricultură există un singur tip de întreprindere individuală - gospodăria țărănească (de fermier). Întreprinderea individuală se echivalează cu întreprinzătorul individual.

Antreprenorul-posesor al întreprinderii individuale poartă răspundere nelimitată pentru obligațiile acesteia cu întreg patrimoniul său, exceptându-se acele bunuri care, conform legislației în vigoare nu fac obiectul urmăririi.

Conform prevederilor art. 2 al Legii privind gospodăriile țărănești (de fermier), gospodăria țărănească este o întreprindere individuală, bazată pe proprietate privată asupra terenurilor agricole (denumite în continuare terenuri) și asupra altor bunuri, pe munca personală a membrilor unei familii (membri ai gospodăriei țărănești), avînd ca scop obținerea de produse agricole, prelucrarea lor primară, comercializarea cu preponderență a propriei producții agricole.

Prin urmare, Colegiul consideră că concluzia primei instanțe de respingere a cererii de chemare în judecată înaintată de SRL „Dumbrava Nord” pe temeiul că recurentul a formulat pretenții față de un agent economic inexistent ÎI „Borta Natalia” pe cînd ultima este o gospodărie țărănească, deoarece după cum s-a menționat gospodăria țărănească constituie singurul tip de întreprindere individuală în agricultură.

Conform art.512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art. 514 Codul civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 572 alin. (2) Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

În acest context, instanța de recurs conchide că instanța de apel greșit a ajuns la concluzia că pretențiile recurentului au fost înaintate în lipsa unor probe ce ar confirma argumentele invocate în acțiune. Or, prin facturile fiscale seria SW nr.2715635 din 03.03.2010 și seria SW nr. 2715961 din 04.03.2010, anexate la materialele pricinii, prezentate în original și vizionate în ședința de judecată a instanței de fond (f.d.77), se confirmă livrarea de către recurent intimatului ÎI „Borta Natalia” a bunurilor în valoare de 107 938 lei, iar ÎI „Borta Natalia” este răspunzătoare de obligațiunile asumate față de SRL „Dumbrava Nord”.

Potrivit art. 619 alin. (1) și (2) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzii pe perioada întârzierii. Nu este admisă proba unui prejudiciu mai redus. În cazul actelor juridice la care nu participă consumatorul, dobînda este de 9% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Din cele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a încasa de la ÎI „Borta Natalia” în

beneficiul SRL „Dumbrava Nord” datorită în mărime de 107 938 lei și dobânda de întârziere în mărime de 15 750,08 lei.

Conform art. 94 alin.(1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată.

Din materialele dosarului rezultă că SRL „Dumbrava Nord” a achitat taxa de stat la depunerea acțiunii în sumă de 3710,64 lei în baza bonului de plată nr.171 din 04 februarie 2011, taxa de stat la depunerea apelului în sumă de 2728,22 lei în baza bonului de plată nr.132 din 24 septembrie 2012, taxa de stat la depunerea cererii de recurs în mărime de 1766,49 lei în baza bonurilor de plată nr.52320056 din 05.06.2013 și nr.52735032 din 12.06.2013, taxa de stat la depunerea cererii de recurs în mărime de 1855,32 lei în baza bonului de plată nr.71368790 din 04.03.2014 (f.d.2, 98, 123, 124, 163).

Raportînd aceste prevederi legale la pretențiile invocate, actele cauzei și soluția instanței de apel privind admiterea acțiunii, Colegiul consideră că necesită încasată de la ÎI „Borta Natalia” în beneficiul SRL „Dumbrava Nord” suma de 10 060,67 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Avînd în vedere circumstanțele stabilite, precum și faptul că instanțele judecătorești au stabilit circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, însă au aplicat eronat norma de drept material și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărîrea instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii SRL „Dumbrava Nord” împotriva ÎI „Borta Natalia” privind încasarea datoriei și dobînzii de întârziere.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către societatea cu răspundere limitată „Dumbrava Nord”.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 23 ianuarie 2014 și hotărîrea Judecătoriei Edineț din 10 septembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Dumbrava Nord” împotriva întreprinderii individuale „Borta Natalia” privind încasarea datoriei și dobînzii de întârziere, cu emiterea unei hotărîri noi prin care:

Se admite acțiunea depusă de societatea cu răspundere limitată „Dumbrava Nord” împotriva întreprinderii individuale „Borta Natalia” privind încasarea datoriei și dobânzii de întârziere.

Se încasează de la întreprinderea individuală „Borta Natalia” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Dumbrava Nord” datoria în mărime de 107 938 (una sută șapte mii nouă sute treizeci și opt) lei, dobânda de întârziere în mărime de 15750 (cincisprezece mii șapte sute cincizeci),08 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 10 060 (zece mii șasezeci), 32 lei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Sveatoslav Moldovan

Vera Macinskaia

Valentina Clevadi